

Czy potrzebujemy gazu z Rosji?

W SKRÓCIE:

- Rosja wstrzymała dostawy gazu do Polski w ramach kontraktu jamalskiego. Biorąc pod uwagę możliwość nagłego zatrzymania dostaw (z powodu decyzji Moskwy lub na skutek rozszerzania sankcji), przygotowaliśmy analizę skutków nagłego zatrzymania importu gazu z Rosji. Nie sądziliśmy, że to ryzyko zrealizuje się tak szybko.
- Choć bieżące uzależnienie Polski od gazu importowanego z Rosji jest znaczące, to podjęto decyzję, aby nie przedłużyć kontraktu jamalskiego z Gazpromem, który wygasa na koniec 2022. Dywersyfikacja dostaw i rozwój infrastruktury od dawna zmierzają do uniezależnienia się od dostaw z Rosji w 2023.
- Według naszych obliczeń polska gospodarka jest w stanie poradzić sobie z nagłym zatrzymaniem dostaw gazu z Rosji wcześniej, już w trakcie 2022.

1. POLSKI RYNEK GAZU ZIEMNEGO

Według danych Eurostatu, zużycie gazu ziemnego w Polsce w 2021 wyniosło 23,3 mld m³, a wskaźnik uzależnienia od importu, na poziomie 83,6%, był niższy niż średnio w UE. Głównym graczem na rynku gazu w Polsce jest PGNiG – grupa zajmuje się produkcją, handlem i usługami związanymi z gazem. Udział PGNiG w krajowym rynku jest szacowany na ok. 85%, reszta sprzedaży gazu do odbiorców końcowych jest dokonywana przez alternatywne spółki obrotu handlowe w Polsce oraz przez podmioty sprzedające zagraniczny gaz bezpośrednio do dużych odbiorców końcowych.

W strukturze zaopatrzenia Polski w gaz ziemny największy udział ma import z Rosji. Import rosyjskiego gazu ziemnego do Polski przez PGNiG w 2021 wyniósł ok. 9,9 mld m³ w ramach kontraktu jamalskiego z Gazpromem, który wygasa pod koniec 2022. Umowa opiewa na 10,2 mld m³ rocznie, z czego 85% w ramach systemu take-or-pay, co oznacza, że przedsiębiorstwo musi kupić gaz lub zapłacić umówioną karę. Drugim najpopularniejszym źródłem importu gazu ziemnego do Polski w 2021 z udziałem na poziomie 20% (3,9 mld m³) był LNG. Import LNG jest przeprowadzany za pośrednictwem gazoportu w Świnoujściu, którego obecna zdolność regazyfikacyjna wynosi 5 mld Nm³ i może być w najbliższym czasie podniesiona do ok. 8 mld Nm³. Produkcja krajowa gazu ziemnego w 2021 wyniosła 3,7 mld m³, a import z kierunku zachodniego i południowego 2,3 mld m³ (włączając własne złoża PGNiG w Norwegii).

Sprzedaż gazu ziemnego cechuje duża sezonowość, z najwyższym popytem notowanym zimą.

Struktura podmiotowa zużycia gazu ziemnego w Polsce jest dość mocno zróżnicowana. Około 1/3 popytu na gaz pochodzi z sektora gospodarstw domowych, reszta trafia do innych odbiorców przemysłowych (ok. 20%), zakładów azotowych (15%), elektrociepłowni, rafinerii i przemysłu petrochemicznego oraz handlu i pozostałych usług (po 10%).

Zespół Analiz Makroekonomicznych

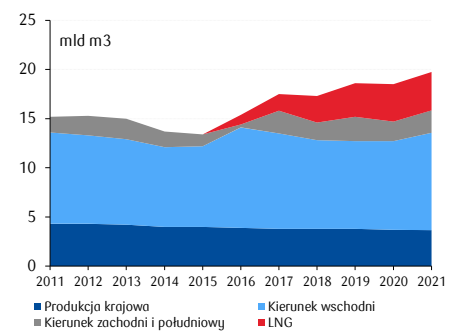
analizy.makro@pkobp.pl

tel. 22 521 81 34

@PKO_Research

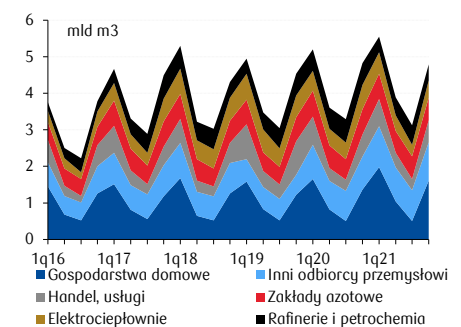
www.pkobp.pl/centrum-analiz

Źródła zaopatrzenia PGNiG w gaz

Źródło: PGNiG, PKO Bank Polski.

Kwartalny popyt na gaz ziemny

Źródło: PGNiG, PKO Bank Polski.

2. DYWERSYFIKACJA DOSTAW

Dzięki realizacji strategii energetycznej, Polska w poprzednich latach zdywersyfikowała infrastrukturę importu gazu, zliberalizowała rynek gazu oraz zintegrowała go z innymi krajami UE. Najważniejszymi i strategicznymi projektami były: 1) Terminal LNG w Świnoujściu, który rozpoczął działalność w 2016 oraz 2) Baltic Pipe łączący bezpośrednio Polskę ze złożami gazu w Norwegii i na Morzu Północnym, który powinien rozpocząć przesył gazu 1 października 2022. W tej strategii Polska zbudowała także nowe połączenia międzysystemowe ze Słowacją (2022) i Litwą (2022).

W celu zapewnienia niezależności od importu gazu z Rosji, PGNiG do tej pory podpisało liczne długoterminowe kontrakty na dostawy gazu LNG, które zagwarantują dostawy 12 mld m³ od 2023. Dostawy te przekroczą możliwości terminala LNG w Świnoujściu, ale spółka może potencjalnie wykorzystać wolne moce terminala w litewskiej Kłajpedzie lub przekierować dostawy w inne miejsce, ponieważ znaczna część to kontrakty FOB (oznaczony port załadunku).

Gazociąg Baltic Pipe, który ma połączyć norweski segment Morza Północnego z Polską jest ostatnim stadium procesu dywersyfikacji dostaw gazu do Polski. Gazociąg ma rozpocząć pracę w październiku 2022, początkowo w ograniczonej przepustowości 2 mld m³ rocznie, która jednak w 2023 zostanie podniesiona do docelowego poziomu 10 mld m³. PGNiG może transportować tą drogą gaz z własnych złóż w Norwegii, ale prawdopodobnie podpisze też dodatkowe kontrakty na znaczące dostawy gazu ze skandynawskimi dostawcami. Spółka podpisała już kontrakt z duńską firmą Ørsted na dostawy 6,4 mld m³ gazu rocznie w latach 2023-2028.

Polska dysponuje infrastrukturą do przechowywania 3,2 mld m³ gazu, która jest obecnie zapełniona na poziomie 76% (stan na 9.00, 27.04.2022). W 4q21 PGNiG raportowało, że posiada zapasy 3 mld m³ gazu (zarówno w Polsce, jak i za granicą).

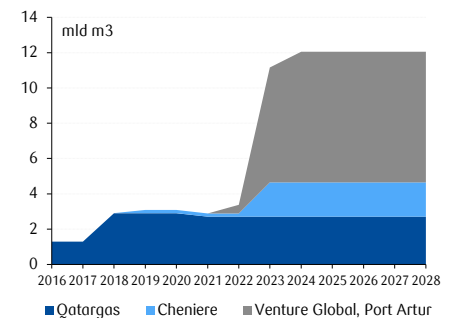
3. BILANS POPYTU I PODAŻY

W naszej analizie założyliśmy, że popyt na gaz ziemny w 2022 i 2023 wzrośnie w tempie prognozowanym przez operatora gazociągów Gaz-System (odpowiednio 3,2% oraz 1%). Jednocześnie, oszacowaliśmy podaż gazu z własnych złóż PGNiG (w Polsce i za granicą), jak również długoterminowe kontrakty na dostawy LNG (co jest założeniem konserwatywnym, ponieważ w ostatnim czasie spółka zawierała też transakcje spot). Przy tych założeniach otrzymaliśmy bilans popytu i podaży ze źródeł nierosyjskich do 2023 (por. wykres). Warto przy tym podkreślić, że ćwiczenie to nie obejmuje dodatkowych kontraktów na gaz (ponad własne wydobyte PGNiG) dostarczany przez Baltic Pipe począwszy od końca 2022.

Przy założeniu braku dostaw gazu z Rosji w 2-4q22 szacowana w konserwatywny sposób luka podaży wyniosłaby ok. 6,2 mld m³, czyli w kolejnych kwartałach odpowiednio ok. 1,6 mld m³ w 2q, 1 mld m³ w 3q i 3,6 mld m³ w 4q. Biorąc pod uwagę, że minęła już najniższa 1/3 2q szacowana łączna luka podaży to maksymalnie 5,6 mld m³. Ten niedobór mógłby być pokryty przez zapasy gazu zgromadzone przez spółkę oraz wspomniane transakcje spot. W 4q22 dostępna będzie przepustowość 0,7 mld m³ w gazociągu Baltic Pipe, która wzrośnie do 2,5 mld m³ kwartalnie w 2023. Co więcej, rozbudowywana sieć interkonektorów pozwoliłaby na potencjalny dodatkowy import gazu ze Słowacji, Łotwy, Czech i Niemiec, możliwe też są spotowe zakupy LNG.

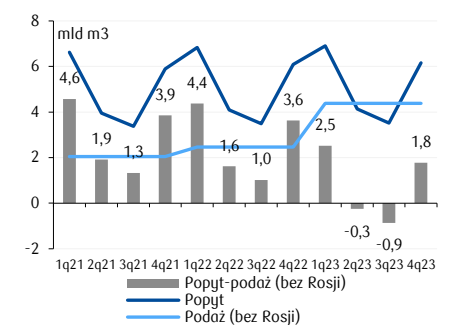
Połączone zdolności przesyłowe nowo wybudowanej infrastruktury oraz liczne długoterminowe kontrakty LNG powinny pozwolić Polsce na zastąpienie dotychczasowego importu gazu ze Wschodu (głównie z Rosji) oraz zaspokojenie rosnącego krajowego zapotrzebowania na gaz ziemny ze strony gospodarstw domowych, przemysłu i energetyki. W konsekwencji, Polska wydaje się być lepiej

Kontrakty LNG grupy PGNiG

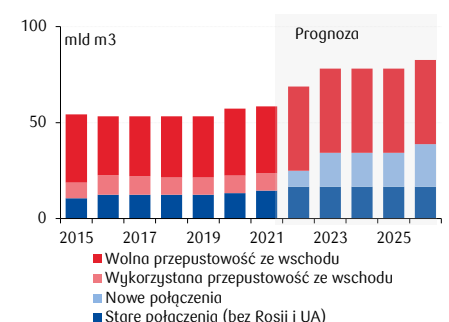
Źródło: PGNiG, PKO Bank Polski.

Popyt vs podaż „nierosyjska”

Źródło: PGNiG, PKO Bank Polski, obliczenia własne.

Możliwości przesyłu gazu wg kierunków

Źródło: PGNiG, GazSystem, PKO Bank Polski, obliczenia własne.

przygotowana do rezygnacji z rosyjskiego gazu, niż przeciętnie inne państwa UE. Według [Financial Times](#), plany Komisji Europejskiej dotyczące ograniczenia importu gazu z Rosji o 2/3 do listopada mogą napotkać na istotne trudności ze względu na niewystarczającą infrastrukturę przesyłową gazu w Europie oraz nieoptymalne geograficzne rozmieszczenie terminali LNG (głównie w Hiszpanii i Portugalii). Drugą trudnością dla UE może być zakontraktowanie wystarczającej ilości LNG z powodu sztywności dostaw i zakłóceń w transporcie morskim.

System przesyłu gazu – istniejące i planowane połączenia

Połączenia gazowe	Techniczna przepustowość (mld m ³)	Istniejące/rok ukończenia
"Kierunek wschodni"		
Tieterowka (Białoruś)	0,2	Istniejący
Jamał – Kondratki (Białoruś)	33,8	Istniejący
Wysockoje (Białoruś)	5,5	Istniejący
Drozdowicze (GCP, Ukraina)	4,4	Istniejący
"Kierunek zachodni"		
Jamał – Mallnow (Niemcy)	6,1	Istniejący
Lasów, Gubin (GCP, Białoruś)	1,6	Istniejący
Terminal LNG Świnoujście	5,0	Istniejący, rozbudowa do 6,2 in 2022 i 8,3 od 2024
Cieszyn (Czechy)	0,6	Istniejący
Baltic Pipe	10	Od 2022 2, mld m ³ , w 2023 10 mld m ³
Polska-Słowacja	5,7	Od 2022
Polska-Litwa	1,9	Od 2022
Polska-Czechy	5,5	Prace zawieszono
Terminal FRSU LNG w Gdańsku	4,5-12	Od 2026/2027

Źródło: PGNiG, GazSystem, PKO Bank Polski.

Departament Analiz Ekonomicznych

PKO Bank Polski S.A.
ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa
t: 22 521 80 84
email: DAE@pkobp.pl

Główny Ekonomista, Dyrektor Departamentu

Piotr Bujak piotr.bujak@pkobp.pl 22 521 80 84

Zespół Analiz Makroekonomicznych

Marta Petka-Zagajewska (Kierownik)	marta.petka-zagajewska@pkobp.pl	22 521 67 97
Urszula Kryńska	urszula.krynska@pkobp.pl	22 521 51 32
Kamil Pastor	kamil.pastor@pkobp.pl	22 521 81 08
dr Michał Rot	micchal.rot@pkobp.pl	22 580 34 22

Jesteś zainteresowany otrzymywaniem raportów analitycznych PKO Banku Polskiego? Napisz do nas: DAE@pkobp.pl

Nasze analizy znajdziesz również na **Twitterze** oraz na stronie internetowej **Centrum Analiz PKO Banku Polskiego**:

Centrum
Analiz

Materiał zatwierdził(a): Marta Petka-Zagajewska

Informacje i zastrzeżenia:

Niniejszy materiał („Materiał”) ma charakter wyłącznie informacyjny oraz nie stanowi oferty w rozumieniu ustawy - Kodeks cywilny, ani rekomendacji do zawarcia transakcji kupna, sprzedaży lub innego rodzaju przeniesienia któregośkolwiek instrumentu finansowego. Bank dołożył wszelkich racjonalnych i niezbędnych starań, aby informacje zamieszczone w Materiale były rzetelne oraz oparte na wiarygodnych źródłach.

Informacje zawarte w Materiale nie mogą być traktowane jako propozycja nabycia którychkolwiek instrumentów finansowych, usługa doradztwa inwestycyjnego lub podatkowego ani jako forma świadczenia pomocy prawnej. Prognozy oraz dane zawarte w Materiale nie stanowią zapewnienia uzyskania określonych wyników jakichkolwiek transakcji finansowych ani przyszłych cen którychkolwiek instrumentów finansowych.

Materiał nie stanowi badania inwestycyjnego ani publikacji handlowej w rozumieniu Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2017/565 z dnia 25 kwietnia 2016 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez firmy inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tej dyrektywy.

Bank i jego spółki (podmioty) zależne oraz pracownicy tych podmiotów mogą być zainteresowani zawarciem lub być stroną transakcji finansowych, w tym zawartych na instrumentach finansowych, których wynik jest uzależniony od czynników (danych i informacji) wymienionych w Materiałach.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa, wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego numer KRS 0000026438, NIP: 525-000-77-38, REGON: 016298263; kapitał zakładowy (kapitał wpłacony) 1 250 000 000 zł.